

شماره: ۷۷

تاریخ: ۱۳۸۹/۳/۱۰

صفحه: ۱ از ۱

پاسخ به پرسشهای فنی

پرسش:

نحوه برخورد حسابداری با مزایای پیش‌بینی شده در مصوبه شماره ۹۳۶۰۹/ت/۳۶۲۱۲ کی مورخ ۱۳۸۷/۶/۱۰ کمیسیون اقتصادی دولت و دستورالعمل اجرایی آن (تصاویر پیوست) در خصوص ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی، چگونه است؟

پاسخ:

الف- مزایای متعلقه براساس مصوبه مذکور (یعنی تفاوت اصل و سود و جرایم معوق تسهیلات، تسعیر شده به نرخ ارز در تاریخ ارائه درخواست، با کل بدهی براساس شرایط جدید در آن تاریخ) ماهیت کمک بلاعوض دارد که در این صورت به عنوان درآمد غیرعملیاتی محسوب خواهد شد.

ب - مقطع شناسایی درآمد، موافقت کتبی مراجع ذیربط با درخواست متقاضی تا تاریخ تأیید صورتهای مالی می‌باشد.

ج - در موارد عدم ارائه درخواست توسط متقاضی یا عدم اعلام موافقت با درخواست تا تاریخ تأیید صورتهای مالی، لازم است اطلاعات مناسب در خصوص موضوع، شامل برآورد آثار مالی، در یادداشتهای توضیحی افشا شود.

کمیته فنی:

منابع دیگری که میتوان به آن مراجعه نمود:

وزارت صنایع و معادن - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور
وزارت امور اقتصادی و دارائی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

کمیسیون اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۵/۱۹ بنا به پیشنهاد وزارت صنایع و معادن و به استناد ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی را به شرح زیر تصویب نمود:

ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی

ماده ۱- منظور از تسهیلات در این مصوبه، تسهیلات اعطایی به اشخاص حقیقی و حقوقی از محل حساب ذخیره ارزی از طرف بانک‌های عامل طی برنامه‌های سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران است.
تبصره- تسهیلات پرداختی برای صادرات کالا در قالب اعتبار فروشنده (Supplier credit) و اعتبار خریدار (Buyer credit) مشمول این ضوابط نمی‌گردد.

ماده ۲- واحد پول محاسبه در این مصوبه ارز منظور شده در حساب ذخیره ارزی است که در این مصوبه به اختصار «ارز معیار» نامیده می‌شود. تسهیلات ارزی از محل حساب ذخیره ارزی که براساس ارزی غیر از ارز معیار صورت گرفته باشد در تاریخ انعقاد قرارداد به نرخ مرجع بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به ارز معیار محاسبه و مبنای بازپرداخت تسهیلات دریافتی قرار می‌گیرد.
تبصره- مبالغ پرداخت شده قبلی از مجموع مبالغی که در چارچوب این مصوبه باید مبنای بازپرداخت قرار گیرد کسر و بقیه طبق جدول زمانی و با رعایت احکام مقرر در این مصوبه تقسیط و بازپرداخت خواهد شد.

ماده ۳- نرخ سود قرارداد تسهیلات اعطایی به طرحها ده درصد (۱۰٪) ارز معیار به صورت ثابت در سال مورد قرارداد می‌باشد.

تبصره ۱- در مواردی مانند طرحهای نساجی و سیمان که تسهیلات به صورت دلاری بوده و نرخ سود ثابت برای آنها منظور شده همان نرخ مبنای محاسبه سود قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- قرارداد تسهیلات اعطایی (در غیر از موارد موضوع تبصره (۱) ماده (۳) این مصوبه) به طرحهای نساجی و طرحهای واقع در مناطق کمتر توسعه یافته مطابق مصوبه شماره ۲۵۳۳۵/ت ۲۴۸۳۶ هـ مورخ ۱۳۸۰/۵/۲۹ مشمول دو درصد (۲٪) تخفیف از نرخ سود مقرر در این ماده می‌باشد.

تبصره ۳- سهم دولت از اقساط وصولی تسهیلات (شامل اصل و فرع) به حساب ذخیره ارزی واریز می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

ماده ۴- در مواردی که گیرنده تسهیلات زودتر از پایان مدت قرارداد، تسهیلات مورد استفاده را به بانک بازپرداخت نماید مدت تعجیل در پرداخت اقساط، مطابق ضوابط بانکی محاسبه و منظور خواهد شد.

ماده ۵- جرائم تأخیر اقساط معوقه تسهیلات که سررسید آن قبل از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ است، در مواردی که گیرنده تسهیلات به تشخیص کمیسیون با مسئولیت نماینده وزارت صنایع و معادن و عضویت نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارائی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، عذر موجه داشته باشد به تناسب مشمول بخشودگی خواهد بود و در صورتی که با اعمال ضوابط این مصوبه گیرنده تسهیلات مجدداً تأخیر در تأدیه اقساط داشته باشد جرائم مزبور به بدهی اضافه و طبق ضوابط مربوط وصول خواهد شد. همچنین در مواردی که گیرنده تسهیلات، اقساط معوقه بابت تسهیلات موضوع این مصوبه در چند بانک داشته باشند نیز بخشودگی جرائم در کمیسیون یادشده تصمیم‌گیری خواهد شد.

تبصره- چنانچه طرح مربوط به وزارتخانه یا سازمان مستقل دیگری باشد نماینده وزارت یا سازمان مربوط نیز با حق رأی در این کمیسیون شرکت خواهد نمود. در صورت تساوی آراء نظر وزارت صنایع و معادن ملاک عمل قرار می‌گیرد.

ماده ۶- دریافت کنندگان تسهیلات ارزی برای برخورداری از مزایای این مصوبه ظرف سه ماه از تاریخ انتشار این مصوبه در روزنامه رسمی کشور مهلت دارند به بانکهای عامل جهت اجرای مواد (۲)، (۳) و (۴) این مصوبه مراجعه نمایند و درخواست خود را برای بخشودگی جرائم تأخیر همراه با مدارکی که مبین عذر موجه باشد، به وزارت صنایع و معادن ارسال نمایند.

تبصره- گیرندگان تسهیلات مجازند فقط بخشودگی جرائم موضوع ماده (۵) این مصوبه را درخواست نمایند و سایر موارد براساس قراردادی که با بانک عامل دارند مورد اقدام قرار خواهد گرفت.

ماده ۷- مفاد قراردادهای عاملیت با بانک مربوط و نیز قراردادهای فی‌مابین بانک عامل و استفاده کننده از تسهیلات با لحاظ آثار ضوابط بازپرداخت موضوع این مصوبه مجری خواهد بود. به هر حال اجرای این مصوبه رافع مسئولیت بانکهای عامل در پیگیری وصول مطالبات بر اساس ضوابط یادشده نمی‌باشد.

پرویز داوودی
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضائیه، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رئیس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

۴۳۳۰۶/۹۹۹۹۶۸

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

شماره
تاریخ
پست
۳۸۸ / ۱ / ۱۳

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنایع و معادن - وزارت امور اقتصادی و دارایی

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت امنای حساب ذخیره ارزی در جلسه مورخ ۱۳۸۸/۸/۲۳ کمیسیون اقتصاد بنا به پیشنهاد شماره ۶۰/۱۰۶۸۷۰ مورخ ۱۳۸۸/۵/۳۱ وزارت صنایع و معادن و به استناد ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۲ - دستور العمل اجرایی ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی را به شرح زیر تصویب نمود:

دستور العمل اجرایی ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی

ماده ۱- در این دستور العمل اصطلاحات و عبارات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
الف - تسهیلات: تسهیلات اعطایی غیر از دلار به اشخاص حقیقی و حقوقی از محل حساب ذخیره ارزی توسط بانکهای عامل طی برنامه های سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

ب - نرخ مرجع: نرخ قابل دسترسی در پایگاه الکترونیکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
ج - تاریخ انعقاد قرارداد: تاریخ قرارداد/قراردادهای اولیه منعقد شده تا تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۳۰ بین بانک عامل و مشتری موضوع ماده (۲) مصوبه شماره ۹۳۶۰۹/ت/۳۶۲۱۲ ک مورخ ۱۳۸۷/۶/۱۰.
د - بانک عامل: بانک اعطاء کننده تسهیلات.

ه - تسهیلات گیرنده: اشخاص حقیقی یا حقوقی بخش خصوصی، تعاونی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی.

و - کمیسیون: کمیسیونی با مسئولیت وزارت صنایع و معادن و عضویت نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه تخصصی ذی ربط و بانک عامل.

ز - اقساط معوق: اقساط سررسید گذشته صرف نظر از نحوه ثبت در دفاتر بانک عامل اعم از مطالبات جاری، سررسید گذشته، معوق و مشکوک الوصول.

ح - مصوبه: مصوبه شماره ۹۳۶۰۹/ت/۳۶۲۱۲ ک مورخ ۱۳۸۷/۶/۱۰ موضوع ضوابط بازپرداخت تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی.

ماده ۲- بانک عامل موظف است تمامی تقاضاهای دریافتی منتهی به تاریخ ۱۳۸۹/۴/۱ را حسب مفاد مصوبه و در چارچوب این دستور العمل مورد بررسی و اقدام قرار دهد.

تبصره ۱- کلیه متقاضیانی که تا تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۳۰ نسبت به انعقاد قرارداد تأمین مالی اقدام نموده اند، می توانند درخواست خود را به بانک عامل ارایه و در چارچوب این دستورالعمل از مزایای آن استفاده نمایند.

تبصره ۲- در صورت عدم ارایه درخواست از سوی متقاضیان ظرف مهلت مقرر، کماکان مفاد قراردادهای منعقد شده قبلی و مصوبات قبلی هیئت امنای حساب ذخیره ارزی لازم الاجرا خواهد بود.

تبصره ۳- قراردادهای منعقدشده پس از تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۳۰ و نیز تسهیلات تسویه شده - به غیر از بخشودگی سود موضوع تبصره (۳) ماده (۵) - مشمول مفاد این دستورالعمل نمی باشند.

تبصره ۴- در خصوص طرحهایی که به علت عدم پرداخت اقساط در سررسید (از سوی تسهیلات گیرنده) پرونده مربوط توسط بانک عامل به مراجع قضایی ارجاع و یا منجر به صدور اجراییه از طریق اجرای ثبت گردیده است، استفاده از مزایای این دستورالعمل منوط به پرداخت کلیه هزینه های دادرسی، حق الوکاله وکیل و سایر هزینه های مترتب توسط متقاضی خواهد بود. چنانچه پس از تقاضای مشتری برای بهره مندی از مزایای این دستورالعمل مجدداً از پرداخت اقساط خودداری گردد، مجموع مطالبات جدید بانک عامل بر مبنای مصوبات یادشده و مفاد این دستورالعمل تعیین و محاسبه خواهد شد.

ماده ۲- نرخ سود تسهیلات پس از تبدیل به دلار آمریکا در دوران استفاده، تنفس و بازپرداخت (و دوره امهال) ده درصد (۱۰٪) در سال می باشد که در اقساط شش ماهه پرداخت می گردد.

تبصره ۱ - در مورد طرحهای نساجی، سیمان و مانند آن که تسهیلات به صورت دلاری پرداخت شده است و حسب مصوبات، نرخ سود ثابت برای آنها منظور گردیده است مبنای محاسبه سود، نرخ ثابت است.

تبصره ۲- دریافت کنندگان تسهیلات ترجیحی در مناطق کمتر توسعه یافته و نیز طرحهای نساجی در صورت تقاضای استفاده از مزایای این مصوبه، مشمول دو درصد (۲٪) تخفیف از سود متعلقه ده درصد (۱۰٪) می شوند.

تبصره ۳- سهم سود حساب ذخیره ارزی و بانک عامل پس از اعمال نرخ سود جدید، به ترتیب چهل درصد (۴۰٪) و شصت درصد (۶۰٪) خواهد بود.

تبصره ۴- بانک عامل موظف است میزان کسری واریزی به حساب ذخیره ارزی ناشی از اجرای مصوبه را به تفکیک هر طرح، به اداره عملیات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منعکس نماید. اداره یاد شده نیز باید در پایان هر ماه میزان کسری تجمعی حاصله را به کمیسیون اقتصاد هیئت دولت اعلام نماید. در هر حال مسئولیت صحت و سقم عملیات ناشی از این امر همواره متوجه بانک عامل می باشد.

ماده ۴- در مواردی که گیرنده تسهیلات زودتر از پایان مدت قرارداد، تسهیلات مورد استفاده را به بانک بازپرداخت نماید سود مدت تعجیل در پرداخت اقساط، مطابق ضوابط بانکی محاسبه و منظور خواهد شد.

ماده ۵- تسهیلات گیرنده صرفاً برای یک بار می تواند تغییر ارز تسهیلات به دلار آمریکا را درخواست کند و در صورت پذیرش درخواست، مفاد این دستورالعمل نسبت به کل تسهیلات اعطایی حتی اقساط پرداخت شده اعمال خواهد شد.

تبصره ۱- بانک عامل موظف است حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۹/۵/۱ با بررسی تقاضاهای دریافتی منتهی به تاریخ ۱۳۸۹/۴/۱ با انجام محاسبات و انعکس نتایج حاصله به متقاضی، تکلیف تسهیلات گیرندگان را در خصوص استفاده از مزایای مصوبه معین و اسناد مربوط را تنظیم نماید.

تبصره ۲- مدت امهال برای طرحهای با مدت تأمین مالی تا هشت سال به تشخیص بانک عامل حداکثر سی ماه خواهد بود (به ازای هر قسط پرداخت نشده حداکثر سه ماه) و در طرحهای با دوره تأمین مالی بیش از مدت یادشده، به ازای هر شش ماه به مدت یک ماه و نیم به دوره بازپرداخت اضافه می‌شود.

ماده ۶- سود تسهیلات متقاضیانی که در رأس موعد مقرر نسبت به انجام کامل تعهدات خود اقدام نموده‌اند حداکثر تا یک درصد (۱٪) از محل سهم سود حساب ذخیره ارزی کاهش می‌یابد.

تبصره ۱- در مورد آن دسته از طرحهایی که اعتبارات اسنادی آنها به ارزهای مختلف گشایش شده است، کلیه ارزها به ارزش معیار تبدیل می‌شود.

تبصره ۲- در صورتیکه بخشی از تسهیلات اعم از اصل، سود و جریمه دیرکرد از سوی مشتری تأدیه شده باشد، نرخ تبدیل اصل و سود واریزی به حساب قبل از سال ۱۳۸۱، نرخ گواهی سپرده ارزی (نرخ اختتامیه) و برای وجوه تأدیه شده بعد از تاریخ یادشده، نرخ روز مرجع بازپرداخت می‌شود. در مورد جرایم تأخیر تأدیه شده نیز چنانچه تمام یا بخشی از جرایم از سوی کمیسیون بخشوده شود این مبلغ و نیز مبالغ بخشوده نشده (به ترتیب نرخ روز بازپرداخت و به نرخ روز سررسید بازپرداخت اقساط) به دلار آمریکا تبدیل و حسب مورد از مجموع مبالغ حاصله کسر و یا به آن اضافه می‌شود.

ماده ۷- در صورت ارایه تقاضای کتبی از سوی تسهیلات گیرنده به وزارت صنایع و معادن برای بخشودگی جرایم تأخیر اقساط معوق که سررسید آن قبل از تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۹ می‌باشد، خلاصه وضعیت پرونده متقاضیان حسب درخواست وزارت یادشده توسط بانک عامل تهیه و به همراه سایر مستندات موردنیاز به دبیرخانه کمیسیون مستقر در وزارت صنایع و معادن ارسال گردد.

تبصره ۱- در خلاصه وضعیت تهیه شده باید نظریه بانک عامل با ذکر دلایل کافی در پذیرش و یا عدم پذیرش بخشودگی جرایم دیرکرد به تصریح اعلام شود.

تبصره ۲- تصمیمات کمیسیون توسط وزارت صنایع و معادن ابلاغ می‌گردد.

ماده ۸- در صورتیکه با اعمال ضوابط این دستورالعمل، تسهیلات گیرنده مجدداً تأخیر در تأدیه اقساط داشته باشد جریمه ای به میزان دوازده درصد (۱۲٪) علاوه بر سود یادشده محاسبه و دریافت می‌گردد که با توجه به الزام بانکهای عامل نسبت به پرداخت وجه اقساط حداکثر تا ۴ روز کاری بعد از سررسید کل جریمه دریافتی به بانک عامل تعلق می‌گیرد.

ماده ۹- مفاد قراردادهای عاملیت با بانک عامل و نیز قراردادهای بانک عامل و استفاده کننده از تسهیلات با لحاظ آثار ضوابط بازپرداخت موضوع این دستورالعمل مجری خواهد بود و اجرای این دستورالعمل رافع مسئولیت بانکهای عامل در پیگیری وصول مطالبات براساس ضوابط یادشده نمی‌باشد.

۴۳۳۰۶/۱۹۹۹۶۸

شماره
تاریخ
پست ۳۸۸ / ۱۰ / ۱۳

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

ماده ۱۰- اعتبارات اسنادی گشایش یافته به دلار آمریکا که به دلیل محدودیتهای ایجاد شده، وجه اسناد به سایر ارزها پرداخت گردیده است. مشمول این دستورالعمل نبوده و بازپرداخت به ارز اعتبار (دلار) صورت می‌گیرد.

ماده ۱۱- تسهیلات پرداختی برای صادرات کالا در قالب اعتبار فروشنده (Supplier Credit) و اعتبار خریدار (Buyer Credit) مشمول این ضوابط نمی‌شود.

ماده ۱۲- سایر مواردی که در این دستورالعمل مورد اشاره قرار نگرفته، تابع شرایط و ضوابط اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی موضوع مصوبه شماره ۱۰۰/۷۰۹۶۴ مورخ ۱۳۸۶/۵/۲۴ هیئت امنای حساب ذخیره ارزی می‌باشد.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، معاونت حقوقی رییس جمهور، معاونت امور مجلس رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، وزارت دادگستری و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

ریاست جمهوری

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت صنایع و معادن - وزارت امور اقتصادی و دارایی

معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

کمیسیون اقتصاد در جلسه مورخ ۱۳۸۷/۹/۳۰ بنا به پیشنهاد شماره ۸۷/۲۲۸۰۱ مورخ ۱۳۸۷/۷/۲۸ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۱) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۳ - تصویب نمود:
در ماده (۶) مصوبه شماره ۹۳۶۰۹/ت/۳۶۲۱۲ مورخ ۱۳۸۷/۶/۱۰ عبارت "تا پایان سال ۱۳۸۷" جایگزین عبارت "ظرف سه ماه از تاریخ انتشار این مصوبه در روزنامه رسمی کشور" می شود.

پرویز داودی
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رییس جمهور، دفتر رییس قوه قضاییه، دفتر رییس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دفتر معاون اول رییس جمهور، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهور، معاونت حقوقی و امور مجلس رییس جمهور، معاونت اجرایی رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.